

BEVEZETŐ

írta

ROBERT BLOCH

HA VALAKI MEGJÓSOLTA VOLNA ÖTVEN ÉVVEL EZELŐTT, hogy egyszer először fogok írni egy képregényhez, azt mondtam volna neki, hogy megőrült, de nem csak ő, hanem én is, ha ezt megteszem.

Akkoriban novellákat írtam ponyvamagazinok számára. Sem a kiadványok, sem az anyag, amit küldtem nekik, nem igazán emelték az amerikai irodalom fényét, de legalább feljogosítva éreztem magam az „író” név használatára. Manapság néhány graffitivel is elérhető ez a cél – sőt, nagyobb kritikai és médiavisszhanggal is járna a dolog. Mindenesetre, még ha nagy elismerésre nem is számíthattam, olyan író voltam, aki legalább publikált. Néhány kollégám azonban nem elégedett meg az így szereshető jövedelemmel, és titokban különböző álnevek alatt képregénykiadók számára is írtak sztorikat és szkripteket. Persze erről az ember nem beszélt előkelő társaságban, de még barátok között sem. Azokban az időkben még megvoltak az indiszkrécio határai; bárki büszkélkedhetett azzal, hogy ő „újdonsült” keresztény, de kevesen vallották magukat „poklonsült” sátánistának.

És a képregény, egyesek szerint, a sátán műve volt. Otromba, alpári és erőszakos, az alkotója pedig alig jobb, mint valami gyermekmoleztáló alak.

Így vélte Dr. Frederick Wertham, a pszichiáter is, aki hadjáratot indított eme démoni füzetek ellen. Ugyanez a Dr. Wertham, furcsa módon, később magasztaló szavakat írt első regényemről, *A sál* címűről, majd a jó doktorral történő levelezéseim során a képregényekben uralkodó erőszakot is megvitattuk, miközben bölcsen behunytuk szemünket a regényem nyomtatott lapjain lévő gyilkosság és agresszió előtt.

Sok minden megváltozott az elmúlt fél évszázad során; én is, a képregény is. Az utóbbi ráadásul az előnyére.

Régen a képregények főhőseit a ponyvamagazinok visszatérő karakterei adták; őket ültették át a rajzolt oldalakra is. A rajzokon a napilapok vicces történe-

teinek, karikatúráinak, a ponyvaregények illusztrációinak hatása mutatkozott meg, sőt a korabeli filmeké is. A korai képregények nagy része nem volt éppen eredeti, és néhányuk – legalábbis részben – rászolgált a „jó szándékú” felnőtt kritikájára, akik félték, hogy gyermekeikből majdan rossz olvasó válik.

És a hatás tagadhatatlan; a képregények befolyása alatt felnőtt gyermekek később maguk is befolyásos írók, rajzolók, filmkészítők lettek, vagyis így kapott csavart a történet. Manapság a képregény elől jár az újítás terén: ebből merítenek a különböző grafikai formák, nem pedig fordítva. A modern filmek, televíziós műsorok „nyelvezete” is sokat köszönhet a képregénynek; ez tetten érhető tucatnyi forgatási és vágási technikában, amelyek meghatározzák a film lendületét és sodrát.

A modern művészetre ráhúztak egy kényelmes címkét: „pop art”; de a tehetséges írók, rajzolók, szerkesztők egyre-másra feszegetik a skatulyát. A megszokott sémák végtelen (és nem ritkán esztelen) ismételtetése helyett szélesebb határok felé törnek, merészebb eszközökhöz nyúlnak, egy felnőttebb közönséget céloznak meg, és a régi meséket új ruhába öltöztetik.

A *Hellboy* nagyszerű példa rá, hogyan lehet a képregényt irodalmi rangra emelni, és egyben az olvasói izgalmat is magas szinten tartani. A történetvezetés ötvözi a hagyományos és modern elemeket, miközben az egész művet átszövi a lenyűgöző rajztechnikák virtuóz alkalmazása.

Mint minden kísérletező műben, itt is található pár nem odaillő elem; például az őrmester szavai az első oldalakon túl maiak ahhoz képest, hogy 1944-ben mondja őket. Ám ez csak légygypiszok a Sixtusi-kápolna mennyezetén; maga a *Hellboy* igazi műalkotás – eredeti, izgalmas, innovatív. Az olvasó egyre-másra olyan panelekre, oldalakra csodálkozhat rá, melyek rajzai a klasszikus formák mély értelmű – és néha célzottan satirikus – újragondolásai. A könyv kiváló tehetségek munkája, s minden eleme önállóan is megállja a helyét, a meghökkentő színkezelés pedig csak erősíti a hatást.

A *Hellboy* nem hasonlítható Andy Warhol „pop art”-jához, sem a droggkultúra kusza álomképeizhez. A *Hellboy* kreatív, a saját jogán új művészetet teremtő mű, a mának címezve és a mára hangolva.

És mindemellett pokoli jó olvasmány!